

Järjestöavustusohjeen päivittäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 17.09.2025
1400/02.01.01.00/2025

Valmistelija palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783
järjestökoordinaattori Arto Lampila, p. 050 312 5271

Selostus asiasta **Yleistä**

Aluevaltuusto on kokouksissaan 29.11.2022 § 122 sekä 5.12.2023 § 99 hyväksynyt järjestöyhteistyön perusteet osana Keski-Suomen hyvinvointialueen osallisuusohjelman päivitystä. Järjestöyhteistyön periaatteiden liitteenä on hyväksytty avustusohe, jota on nyt tarpeen päivittää.

Nykyinen avustusohe linjaa, että järjestöille myönnettävien avustusten tavoitteena on Keski-Suomen hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Avustusten tulee kohdentua toimintaan, joka

- kuuluu hyvinvointialueen toimintakentälle
- tukee hyvinvointialueen strategian, talousarvion toiminnallisten tavoitteiden tai hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden saavuttamista
- tukee, täydentää ja tekee yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden tai pelastuspalveluiden kanssa
- voi olla paikallista, seudullista tai koko hyvinvointialueen alueella tapahtuvaa.

Nykyisen avustusoheeen mukaan avustusmuodot ovat toiminta-avustuksia, kumppanuussopimuksia tai hankeavustuksia.

Tarve avustusoheeen päivittämiselle on tullut hallintosäännön muutosten myötä (aluevaltuusto 18.3.2025 § 17). Hallintosäännön § 18 mukaan hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta päättää järjestöjen toiminta-avustusten myöntämisestä talousarviossa päätetyn avustussumman ja aluehallituksen hyväksymien avustusoheiden mukaisesti sekä hyväksyy vuosittain raportin avustusten käytöstä.

Avustusoheeen päivittämistä on käsitelty järjestö- ja seurakuntafoorumissa 28.8.2025 ja kuntien järjestöyhdyshenkilöiden verkostossa 5.9.2025. Järjestöillä ja seurakunnilla ollut mahdollisuus kommentoida esitystä sähköisen alustan kautta. Järjestötoimijat kiinnittivät kommentissaan erityisesti huomiota seuraaviin asioihin:

- Järjestöavustusten vuosikellon toivotaan muutoksia siten, että haku toteutettaisiin loka-marraskuussa ja päätökset tehtäisiin joulukuussa.
- Kritiikkiä tuli erityisesti ehdotetuista tarkennuksista hyväksyttäviin kustannuksiin. Avustusoheeen valmistelussa on tarkasteltu kriittisesti avustusten kohdistumista tila- ja tarjoilukustannuksiin.

Kuntien järjestöyhdyshenkilöiden verkostossa keskusteltiin erityisesti järjestöille tarjottavista tiloista. Tunnistettu ongelma on että sekä kunnat että hyvinvointialue myöntävät avustusta toimintaan, josta osa kerätään tilavuokrina takaisin luoden ylimääräistä hallintoa. Toisaalta maksuttomien tilojenkaan tarjoaminen ei aina ole mahdollista tai se on toiminnallisesti hankalaa.

Ehdotus järjestöavustusohjeen päivittämiseksi

Avustusohjeessa pyritään selkiyttämään moninaiselta järjestökentältä tulevien hakemusten käsittelyä. Aikaisemmin samassa hakuprosessissa on käsitelty pienten vapaaehtoisjärjestöjen sekä hyvinvointialueen palvelurakenteeseen kytkeytyvien keskeisten kumppanien toimintaa.

Uudessa avustusohjeessa käsitellään omina kokonaisuuksinaan yhteisöllisyyttä edistävä paikallistoiminta, järjestöissä tapahtuvat kokeilut ja kehittämistyö sekä kiinteästi palvelurakenteeseen kytkeytyvä toiminta.

Avustusohjeessa selkiytetään avustusten arvioinnin periaatteita sekä hyväksyttäviä kustannuksia. Tavoitteena on avustusrahojen vaikuttava käyttö alueen asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi.

Järjestöavustusohjeen hyväksyy aluehallitus.

Talous

Järjestöavustukset on huomioitu hyvinvointi ja kumppanuudet palvelualueen vuoden 2026 talousarviossa.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Erillinen liite

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä	Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysterveyst Kallimo Kati
Päätösehdotus	Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta esittää asiaa edelleen aluehallituksen jatkokäsittelyyn.
Päätös	